

All India Sanskrit Women Scholars Conference
On

***The Role of Women Sanskrit Scholars in
Nation Building***

(7th & 8th March, 2014)

**SUMMARIES
OF
PAPERS**

ORGANISED BY

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA

(University established under section 3 of UGC Act, 1956)

(Accredited at A+ Level by NAAC)

Tirupati – 517 507

ALL INDIA SANSKRIT WOMEN SCHOLARS' CONFERENCE
On

*The Role of Women Sanskrit Scholars in
Nation Building*

7th & 8th March, 2014

**SUMMARIES
OF
PAPERS**

ORGANISED
BY

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA

(University established under sec. 3 of UGC Act, 1956)

(Accredited at A+ Level by NAAC)

Tirupati - 517 507

31.	Distinguished role of woman sanskritists in weaving the social fabric Sree Nischala Jayanti	35
32.	VASANTASENA, A BRAVE, BEAUTIFUL AND NOBLE COURTESAN - SMT.SUBHASHINI.	36
33.	कालिदास के नाटकों में नारियों का स्वरूप- कृष्णारानी उपाध्याय	
34.	श्री मद्भेदान्तदेशिक विरचितस्य श्रीस्तुते: लक्ष्म्या: वैशिष्ट्यम् पि.सुमलता,	36.
35.	तरिगोण्डवेङ्गमाम्ब जीवितम् - सन्देशरच - पि.ललिता	38.
36.	महीषमर्घनी श्रीमहालक्ष्मी -आर्. अरुणा देवी	39
37.	पुत्रसज्जीवनकाव्ये स्त्रीवैशिष्ट्यम् -सि.नाग साइ अनूषा	40
38.	भारतराष्ट्रनिर्माणे संस्कृतकवयित्र्याः क्षमारावदेव्याः योगदानम् - श्रीमती सौदामिनी त्रिपाठी	40.
39.	वैदिक समाज में नारी का महत्त्व - शुचिस्मिता पृष्टि	41
40.	संस्कृतवाङ्मये स्त्रीणां स्थानमानम् - रंजनि भट् .बि.एस्	41.
41.	वैदिकवाङ्मये नारी । - R. Nagalakshmi	42
42.	वैदिकसमाजे स्त्रीणाम् योगदानम्।- वि.वि.एस्.आर्. लक्ष्मीः	43
43.	Contribution of Women Sanskrit Scholars in nation building Maneesha.L	44
44.	भागवतपुराणे वात्सल्यरूपिनी यशदाचरित्रम् - देब्रकी चक्रा	44
45.	संस्कृतसाहित्य में नारी का महत्त्व , नीन	45
46.	स्त्रीणां मातृस्वरूपम् -टि. भारती	46
47.	स्त्रिया विना न जगत् - एम्. नाग सुस्मिता,	46
48.	महालक्ष्मी नमोस्तुते इति -Ch. Sumalatha	47
49.	धर्मशास्त्रानुसारे दायभागे स्त्रीणामधिकारः - डा. सुजाता पाणिग्राहा	48
50.	श्रीमद्भागवतपुराणे कुन्तीकृतकृष्णस्तोत्रे अलङ्कार सौन्दर्यम् -डि. नाग साइ लक्ष्मी	48
51.	पुत्रसज्जीवनकाव्ये स्त्रीवैशिष्ट्यम् - सि.नाग साइ अनूषा	49
52.	ऋग्वेदे नारीणां स्थानं कर्तव्यानि- Prabhasini	50
53.	साकेतसौरभमहाकाव्ये सीतायाः वैशिष्ट्यम् - Dr.D.Rekha	50

महीषमर्धनी श्रीमहालक्ष्मी

आर्. अरुणा देवी
शोधछात्रा,
राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्,
तिरुपति:

परमसत्यानि कानिचन कारणवशात् अन्येन प्रकारेण प्रचारिचानि स्युः। सन्दर्भे अस्मिन् उदाहृतानि भवन्ति शरद्व्रततो नवरात्री पर्वदिने महीषासुरस्य मर्धनी श्री महालक्ष्मीतमुख्यतमविषयः शैवग्रन्थेभ्यः श्रीपाञ्चरात्रदिव्यागमसंहिताग्रन्थेभ्यश्च परमाक्षरसत्यप्रमाणैः शोधपत्रेऽस्मिन् मया प्रमणी क्रियते।

प्राचेतः नाम श्री वाल्मीकीमहर्षेः रचिते रामायणे अद्भुते उत्तरकाण्डे श्रीसीतासहस्रे पाँचाशत् तमे श्लोके श्री सीतादेवी महिषमर्धनी इति उक्तम्।

सीतादेवी नाम महालक्ष्मी एव खलु।

श्री पाञ्चरात्रदिव्यागमसंहितासु महिषासुरमर्धनी श्री महालक्ष्मीदेवी एव श्री वीरलक्ष्मीदेवी इति। श्री वैष्णवाः अभयआयुरारोग्यभोगभाग्यशत्रुजयसन्तानविद्यावैभवेभ्य शरद्व्रतौ अश्विनी मासे नवदिनेषु श्रद्धाभक्तिभिः संपूज्य जगन्मातुः कटाक्षं प्राप्तव्यमिति सुष्ठुक्तम् श्री राज्यलक्ष्मी देवी एव वीरलक्ष्मीदेवीती ईश्वसंहितायां उक्तम्।

श्री शीतोपनिषति वीरलक्ष्मीदेवीमुद्दिश्य मधुरमञ्जुलमनोहरिदिव्यरसमयवाग्भिः वर्णिता श्री लक्ष्मी अष्टोत्तरशतानामावल्या नवविंशति नाम क्रोधसंभवयै नमः इत्यक्ता -

महिषासुरस्य बाधानाम् असहमानाः शरणम् प्राप्तवन्तः एतेषाम् संरक्षणाय उग्रक्रोधेन संभूता महिषासुरमर्धनी महालक्ष्मी। अत एव क्रोधसंभवायै नमः।

श्री सुदर्शनकल्पे एवं उच्यते -

हस्तैर्भिभ्रत्सरसीजगदाशंखचक्राणीविध्याम्।
पद्मादर्शकनककलशं मेघं विद्यद्विलासम्॥
वामैरुत्तुंगस्तनमविरळऽकल्पमाश्लेष
लोभदेकी भूतमं वपू रवतु नः पुण्डरिकाक्ष लक्ष्मैः।
आकारब्रह्मरूपेण ओंकारं विष्णुमव्ययम्।
सिद्धलक्ष्मी परालक्ष्मी लक्षलक्ष्मी नमोऽस्तुते॥
यः श्री पद्मवने कदबशिखरे राजगृहे कुञ्जरे।
श्वेते, चाश्वयुजे, वृषेऽथ युगळे, यज्ञे च यूपस्थिते।
शंखे देवकुले नरेन्द्र भवने गङ्गाचटे गोकुले।
या श्रीस्तिष्ठति, सर्वदा मम गृहे भूयात्स्तदा निश्चला॥